

VERTIKÁLIS KERTÉSZET? - MINT A KORMÁNYZÁS EGYIK ÚJ KIHÍVÁSA *

*Nagy Evelin Éva*¹

*Napjainkban elképesztően gyors tempóban növekszik a népesség, ami miatt rövid időn belül a rendelkezésre álló termőföldek nem tudják majd kielégíteni a megnövekedett igényeket. A szakértők dolgoznak a megfelelő megoldáson, amelyhez a modernkor technikai vívmányai nagyban segítséget nyújtanak. Az újfajta innovatív termesztés megvalósítására jó néhány kísérlet történt már és szinte kivétel nélkül mindegyik hozta a várt eredményt.*²

Az egyik ilyen úttörő módszer a vertikális kertészet, amelyről egyre több helyen lehet hallani, de mi is ez pontosan és valóban ez lehet a mezőgazdaság jövője?

Már korábban is merültek fel olyan ötletek, hogy a termelést be kellene vinni a városokba és a toronyházak teteje, az erkélyek váltanák fel a régi termőföldeket, könyv is született a témában Dickson Despommier ökológus által. Az elmúlt pár évben jutottak el azonban odáig, hogy az ötletet megvalósítsák, még pedig úgy, hogy elhagyott lakóházakat, üzemeket vagy hajókonténereket kihasználva folytatják a termelési folyamatokat.

A vertikális kertészet elméleti lényege, hogy elhagyja azokat az alapvető, de hiányos természeti erőforrásokat (talaj, permetezőszerek, hagyományos mezőgazdasági munkaerő), ami nélkül korábban elképzelhetetlen lett volna a termesztés. Az elképzelés a gyakorlatban is működik, hiszen több példát is találhatunk rá.³ Californiában, az Urban Produce⁴ társaság központjában például jelentős mennyiségű bébi kelkáposztát és egyéb organikus zöldségfélét termelnek ablak nélküli raktárhelyiségben. Okkal merülhet fel a kérdés, hogy akkor mégis honnan nyerik a növények a szükséges tápanyagokat? A nap sugarait LED világítással pótolják és a függőleges termelési rendszernek köszönhetően - ahol a növények egymás fölött lévő 25 tálcasorban

* DOI 10.21867/KjK/2018.3.8.

¹ Nagy Evelin Éva, joghallgató, DE ÁJK

² A tanulmány alapjául szolgáló kutatás a Magyar Tudományos Akadémia és a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar közös, MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoportjának "Az állami szabályozó szerepek újraértékelődése a szolgáltatásokban" c. projektje keretében készült. A projektirány elhelyezésére l.: Horváth M. Tamás és Bartha Ildikó (2016) Az ágazati közszolgáltatások rendszertanáról. In: uók.(szerk.) Közszolgáltatások megszervezése és politikái. Merre tartanak? Budapest: Dialóg Campus, 25–37. old.

³ <https://agroforum.hu/szakcikkek/zoldseg/zoldsegtermesztes-fedett-fuggoleges-farmokon-a-varosokban> (letöltés dátuma: 2018. 06. 22.)

⁴ <https://www.andnowuknow.com/behind-greens/urban-produce-kicks-grand-opening-ceremony/jordan-okumura/42689> (letöltés dátuma: 2018. 06. 22.)

helyezkednek el - a levegő nedvességéből kondenzálva és szűrve állítják elő a vizet.

Hasonló érdekes eljárás segítségével zajlik a termesztés napjaink legnagyobb beltéri gazdaságában, a New Jersey-i Aerofarms-on. A társaság itt egy régi acél üzemet alakított át függőleges farmra, ahol többek között már paradicsom, paprika, uborka és eper termesztésével is próbálkoznak. A 11 méter magas, egymás fölé helyezett tálcákban lévő palánták gyökerei nem talajban, hanem a légtérben vannak rögzítve és tápanyag-köddel valamint oxigénnel táplálkoznak. Ez a termesztési stratégia a mezőgazdaság forradalmának tekinthető, de mint minden más újdonságnak, ennek is vannak hibákat kereső ellenzői, akik úgy gondolják, hogy ezzel a módszerrel az élelmiszer utánpótlást csak kis százalékban lehetne megoldani és inkább csak leveles zöldséget tudnak előállítani. Továbbá hivatkoznak arra is, hogy a különös eljáráshoz ritka szaktudásra van szükség és nagyon időigényes, költséges termesztési mód.

Sokan pedig inkább úgy vélik, hogy a hagyományos zöldségtermesztés korlátainak a lebontásáról van szó, ugyanis míg a régi termesztés során a termények ki voltak szolgáltatva az időjárás minden viszontagságainak, addig az új módszer segítségével számítógépekkel tudják a hőmérsékletet szabályozni. A zöldségek/gyümölcsök minőségén sokat rontott a szállítás, de a vertikális kertészet ezt is kiküszöböli, hiszen a városokban található toronyházakban vagy a vonzaskörzetben található régi üzemek területén folyik a gazdálkodás.

Az új módszert támogatók álláspontjával értek egyet, a fent említett kertészet valóban a mezőgazdaság jövőjét jelenti, azonban véleményem szerint nem szoríthatja ki a piacról a hagyományos termesztési opciót, hiszen több millióan munka nélkül maradnának, a jelenlegi helyzet szerint pedig még korlátozottak a lehetőségek modern mezőgazdaság területén, nem ismert a hosszú távú működése és nem beszélve arról, hogy izvilágában se tudná felvenni a versenyt a földben termesztett zöldségekkel/gyümölcsökkel.

Források jegyzéke:

- [http://elelmiszer.hu/gazdasag/cikk/hodit a vertikalis kertesz](http://elelmiszer.hu/gazdasag/cikk/hodit-a-vertikalis-kerteszet)
- [https://qubit.hu/2018/05/22/urbanus-forradalom-a-mezogazdasagban-terjed-... szet](https://qubit.hu/2018/05/22/urbanus-forradalom-a-mezogazdasagban-terjed-...-szet)
- <http://www.businessinsider.com/photos-aerofarms-worlds-largest-vertical-...>
- [https://agroforum.hu/szakcikkek/zoldseg/zoldsegtermesztes-fedett-fuggole... arosokban/](https://agroforum.hu/szakcikkek/zoldseg/zoldsegtermesztes-fedett-fuggole...-arokban/)

- <https://io9.gizmodo.com/how-vertical-farming-is-revolutionizing-the-way-...>
- [7 https://zoldszem.wordpress.com/2016/09/07/vajon-a-hidroponia-az-akvaponi... nia-lehet-az-onellato-kerteszet-alapja/](https://zoldszem.wordpress.com/2016/09/07/vajon-a-hidroponia-az-akvaponi...-nia-lehet-az-onellato-kerteszet-alapja/)